

Ya Hu Ve Adem 13

– KENAN KOÇ · 17 Ocak 2017

2.6.3-) İslam'ın Tüm Dinleri Kapsayışı

Allah'ın tekliği ile, 'O ' tek'in koyduğu sistemin tekliği bir bütündür.³ Allah indinde din olan İslam, insanların dünyasındaki Müslümanlığı da, Hıristiyanlığı da, Museviliği de, hatta Putperestliği de, hepsini kapsar. Bagavad Gita'da da tapınma için şunlar söylenir:

"Bütün tapınmalar banadır ve ben hepsini kabul ederim."

"Büyük bir inançla başka tanrılara tapanlar, aslında dolaylı bir yoldan bana tapmaktadırlar."

Benzer şekilde, tasavvuf alimlerinde, masiva baştan ayağa ilahi isimler ve sıfatların tecellilerine mahzar olup bunların sırrı bütün eşyada sinmiş halde bulunur. Bir insan

hangi dinde olursa olsun, neyi severse sevsin, neye taparsa tapsın, o seviş ve o tapış, bilmediği halde yine Allah'a yönelir.⁵ Bu nedenle, Kur'an'da:

"Ve Rabbin hükmetti ki, kendinden gayrına kulluk edilmeye." (17/23) denir.

Mahmud-i Şebisteri(26),"Putu tapan kafır, putun nasıl ilahi bir sırta mahzar olduğunu bilseydi, nasıl yolunu kaybetmiş bir azgın olurdu" diyor. Ancak Kur'an'da:

"Allah yanısıra ilah oluşturma! Sonra aşağılanmış ve kendi başına bırakılmış olursun..." (17/22),

"Allah'ı bırakıp da taptıklarınız, sizin ve atalarınızın taktığı birtakım isimlerden başka bir şey değildir." (12/40),

"Bu, evvelkilerin âdetlerinden başka bir şey değildir." (26/137),

"Allah yanı sıra, bir de ilâh mı var?.. Ne kadar kısıtlı düşünürsünüz!.." (27/62),

"Yoksa onların Allah'dan gayri bir ilâhları mı var?.. Allah, şirk koşulmaktan yana münezzehtir." (52/43),

"Bunlar, sizin ve babalarınızın taktığı isimlerden başka bir şey değildir. Allah, onlar hakkında hiç bir delil indirmemiştir..." (53/23),

"Allah yanı sıra, kendine bir tanrı edinip boşuna yalvarma!.." (26/213),

"Onlar Allah'ı bırakıp tanrı edindiler, yardımı olur düşüncesiyle.." (36/74),

"Bilin ki, şirkten arınmış halis olan Din, Allah'ındır. O'ndan gayri dost edinenler: "Biz onlara, bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye, tapınıyoruz" derler... Muhakkak ki Allah, gerçeği örten yalancılara, hidayet etmez!.." (39/3)

denmektedir. Her ne kadar Allah'tan başka şeylere tapanlar dolaylı yoldan Allah'a yöneliyor olsalar bile, araya ilahlar ya da araçlar koymalarının sadece zanları üzere olan bir 'oluşturma' olduğu ve uygun görülmediği de belirtilir. Fahrüddin-i İrakî de : "Cümle alem halkının meyli seni bilseler de bilmeseler de, ebediyete kadar hep sanadır. Senin gayretinle dostluk etmeye güç yetmeyince başkalarıyla dostluk etmek, her şeyden senin güzel kokun geldiği içindir." demektedir.

Yukarıda bahsi geçen pasajda değinildiği gibi, Uzakdoğu dinlerinin ortaya koydukları tapınma, temelde meditasyona dayanır. Aslında somut bir tanrıya biçimsel ve kurallı bir tapınma değildir.

Salt benlikten sıyrılma ile ortaya çıkan soyut bir tapınmadır. Elbette sonradan bozularak birçok ritüellerle bezenmiştir. Ama özsel olarak bu tapınma

biçiminde dualar, törenler, kurallar ve yasalar yoktur. Yalnızca içtenlik, sevgi ve özgürlük vardır. Bu haliyle yaşanan şeye artık tapınma demek de pek doğru değildir. Bu bir bilinçlenme hali ve gizli bir ibadettir. Yine Bagavat Gitta'da:

"İnsan bir şeye gönülden inanmak isterse onun yüreğine sarsılmaz bir inanç veririm ben. İnancı tam olunca, tapındığı şeyi elde eder. Bu yolla her isteği yerine getiririm ben. Bilinçleri fazla gelişmemiş olanlar yalnızca geçici doyumlar elde ederler. Tanrılara tapanlar tanrılara kavuşurlar. Ama beni sevenler doğrudan bana gelir. Tanrılara tapanlar tanrılara, atalarına tapanlar atalarına, ruhlara tapanlar ruhlara kavuşur. Yalnızca bana tapanlar ise bana gelir." denerek Mutlak varlığa yönelenlerin, gerçeğe erişlerinden bahsedilir. Ve "Ben, yalnız bana tapan ve benden başka hiçbir şey düşünmeyen insanların her türlü gereksinimini karşılarım." denerek Fatıha suresindeki "Yalnız sana kulluk eder yalnız senden dileriz" ayetiyle vurgulanan ortak bir gerçekten bahsedilir.

Tüm dinlerden gelen saf bilgiyi bir araya getirmek, tüm dinlere mensup ermişlerin ortak yolunu keşfe çalışmak, günümüzde olduğu gibi, geçmişte de yapılan, hatta İslam dini bünyesinde yer alan bir inceliklerdir. Hazreti Muhammed, geldiği toplumda yozlaşmış inanç sistemlerini reddetmekle birlikte, gelmiş geçmiş tüm Peygamber ve velileri ve yansıttıkları hakikatleri kabul etmiştir.5

2.6.4-) Arapça'ya da 'İnsanca'ya Çevrilmiş Kur'an

Allah indinde adına din denen bu gerçek, gelmiş geçmiş tüm Peygamberler tarafından kendi toplumsal düzey ve kültür şartlarının içinde, ait oldukları toplumun bakış açısıyla anlatılmıştır. Esasen de Peygamberler de toplumlarının kültürlerinden kopuk bir yaşam sürüyor değildirler. Ve özlüklerinde buldukları gerçeği, kendi bilgi, kültür ve birikimleriyle dile getirirler. Bu, toplumun da onları anlamasını sağlar.

Bu açıdan bakıldığında, vahy mekanizmasının da öz itibarıyla Allah'tan geldiğidir. Gerçi Kur'an, lafız olarak da ilahidir. Ancak; bu lafızsal ilahiliğin özsel boyuttan kaynaklandığı ve lafzın ister istemez bir kültür yansıması olan dile dayandığı dikkatlerden uzak tutulmamalıdır. O yüzden Kur'an'da :

"Biz O'nu akledip anlayasınız diye, Arapça bir Kur'an (Kur'ânen arabîyyen) olarak inzâl ettik" (12/2)

denir. Kur'an peygamberin, özünde bulunduğu hakikati dilinde ifade etmesidir. Ama asıl olarak ifade edilmekten öte bünyesinde bir hakikati barındırır. Ancak anlayalım diye dile getirilmiştir. Bu konudaki diğer bazı ayetler şunlardır:

"Eğer biz onu, yabancı dilden bir Kur'an (kur'ânen a'cemiyyen) kılsaydık, diyeceklerdi ki: 'Ayetlerin, bizim dilimizde, ayrıntılı bir şekilde açıklanması gerekmez miydi? Arab'a yabancı dilden kitap olur mu?'" (41/44),

"Biz, O'nu anlayasınız diye Arapça bir Kur'an olarak meydana getirdik. Ve O, (Kur'an) indimizdeki Ümmü-l Kitap'da Yüce ve Hakîm'dir.." (43/3-4),

"Biz Kur'anı, idrak etsinler diye, senin lisanın olarak kolaylaştırdık." (44/58)

Son ayette görüldüğü gibi; Kur'an idrak edilsin diye Peygamberimiz'in dili olarak kolaylaştırılmıştır. Hakikatin ; vahyin, sözsüz manasal mutlak gerçeğin, Peygamberin konuştuğu dile çevrilmiş olduğunu gösterir. Ayetlerde Kur'an'a Arabiyen (Arapça) ya da A'cemiyen (yabancı dilden) denir. Kur'an'ın aslen Ümmü-l Kitap'ta bulunduğu söylenmesinden, insanlar ya da Araplarca anlaşılın diye Arapça yapıldığının belirtilmesinden çıkarılacak sonuçlar vardır. Kur'an'ın herhangi bir dile çevirisinden öte, aslen Kur'an'ın Arapçası da bir çeviri, bir tercümedir. Kur'an'ın Arabiyen ya da A'cemiyen olması arasındaki fark, Arabiyen Kur'an'ın Ümmü-l Kitap'tan ilk dönüşüm metni olması ve daha da önemlisi lafzının meleki olmasıdır. Zira bu ayetlerde geçen 'Biz' zamiri, daha önce açıkladığımız gibi, Meleklerin katından bir hitabı, Kur'an'ın manasal özünü Allah'ın dilemesiyle, İnsanca'ya ya da Arapça'ya çevirerek Peygamber'e ileten Cebrail'i gösterir (Bazı ayetlerde Biz zamiri, Allah tarafından kendi zatı için de kullanılır). Esmâ Âlemi'nin nurunu Mana Âlemi'nden Efal Âlemi'ne çevirme işidir. (4. Bölüme bakınız). Bu yönden orijinal Arapça metin elbette çok önemlidir. Ama Kur'an'ın kutsiyeti, bundan da önemli olan Ümmü-l Kitap halinden, yani manasal gücünden gelir.

2.6.5-) İslam Olmak: Teslimiyetteki Selamiyet: Teslim Olarak Barışa Ermek

Peygamberler 'Allah indindeki o sistemi' kendi yaşadıkları ortam ve şartlar içinde açıklamışlardır. Bu sistemin Allah indinde adı İslam'dır.4 Yani, kelime anlamıyla, mevcut olan her şeyin var oluşu itibarıyla, var edeni, aslı özü olan, tek hakikat Allah'a teslim halinde olmasıdır. Ve yine kelime anlamıyla bu teslimiyetten doğan barış, sükun, selamet halini yaşamasıdır. Zira İslâm , "Slîm" ve ""Selâmet" kökünden gelir ve selâmete ermek, barış içinde olmak demektir. Bir diğer anlamı da teslim olmak demektir. Ama bu kavramlar, iki ayrı

varlıktan birinin diğerine teslim olması şeklinde değil, yaratılanın, özünde Yaratıcı'yı bulması anlamında değerlendirilmelidir. Yaratılan, Yaradan'a teslim olarak selamete erer. Yani fillerinin ve varlığının özündeki yaratıcı gücü görmesiyle. Kabuk nefsin çıkarları uğruna savaşmaktansa, Özsel Nefsine, bir anlamda Allah'a en yakın yönüne teslim olarak barışa erer. Ruh, ancak o zaman sükunete kavuşur ve bu anlamsız bir yumak olan kaos evreni felsefi bir dert ve keder kaynağı değil, anlamın kendisi haline gelir. Bu hal, Kur'an'da,

"Ey iman edenler, hepiniz topluca 'barış ve güvenliğe (Silm'e, İslam'a) girin ve şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, size apaçık bir düşmandır." (2/208),

"Rabbi ona: 'İslam ol!' demişti, 'Alemlerin Rabbine teslim oldum.' dedi." (2/131)

denilerek dile gelir. Bu nedenle tasavvuf ekollerinde, müriden istenen ilk şey Allah'a teslim olmayı ya da Allah'a ulaşmayı dilemesidir. Çünkü söylediğimiz anlamda Allah'a teslim olmayan, yani gerçek manada İslamiyet'i yaşamayan kişi, ikiliğin hükmü altındadır; Tümel teklik bilincine erişmemiş demektir.

Ve Eğer kişi bu gerçeği idrak edip bu gerçeğe teslim olmazsa, s¼rekli bir şekilde bu tek gerçekle m¼cadele ediyor, savaşıyor sayılabilir.4 Kur'an'da da:

"Evet, kim vechini (varlığını) Allah'a teslim ederse o, muhsinlerdendir, m¼kâfatı Rabbi katındandır ve onlara korku yoktur ve mahzun da olmazlar." (2/112)

denir. Burada vechin Allah'a teslimi :

"Yery¼z¼nde bulunanların hepsi fanidir. Bâkî olan Celâl ve ikram sahibi Rabbinin vechidir" (55/26,27),

"Başını ne yana d¼nd¼r¼rsen Allah'ın vechini g¼r¼rs¼n." (2-115),

"O'nun vechinden başka her şey helak olacaktır. H¼k¼m O'nundur; O'na d¼nd¼r¼leceksiniz." (22/88)

gibi ayetlerle vurgulandığı ¼zere, kişinin, her şeyin ve kendinin öz varlığı olan Mutlak anlamda tek gerçeek olan Vechullah'a (Allah'ın vechi) kendini teslim etmesidir. İşte insanın birey olarak ve insanlığın topluca asıl huzursuzluğu, bu idrakten uzak olunmasında yatar.